

Friedrich Klára:

Szkíta elődeink írásáról

Alapgondolat:

„Kik a scitákat (egyszer is mind a Honnokat is, a Magyarokat is) azzal gyalázzák: hogy se írni, se olvasni nem tudtak; sött egész uradalmukban bötűjük se vólt: vagy hazudnak, vagy olvasatlanságokat meg-vallyák.”

Dugonics András királyi oktató (1806)

Az akadémiai történetírás a szkítákat írástudatlan, nomád népként kezeli, akikhez a magyarságnak semmi köze. Dolgozatommal ezt a hamis álláspontot szeretném cáfolni.

A szkíta szó a „szittyá” görögösen eltorzított formája. Alátámasztja ezt, hogy a magyar nyelv kerüli a mássalhangzó torlódást. A görögök egyébként sem tudták leírni a szittyá szót, mert nem volt **TY** hangjuk így **TY** betűjük sem.

A perzsák a szkítákra a szaka elnevezést használták.

Nagy bekezdést szentel a „szittyá” szónak a Czuczor Fogarasi szótár. Megtudjuk, hogy a görögök bővítették ki a szkíta elnevezést és *„annyira visszaéltek vele, hogy különféle barbár népeket jelöltek ezen általános névvel”*. Az 1929-es Tolnai lexikon is a „Szittyák” címszó alatt tárgyalja őket. Az Akadémiai Magyar Értelmező Szótárban iráni nyelvű lovasnomád népként említik a szkítákat (1972).

Néhány gondolat jeles szerzőktől a szkítákról, időrendben:

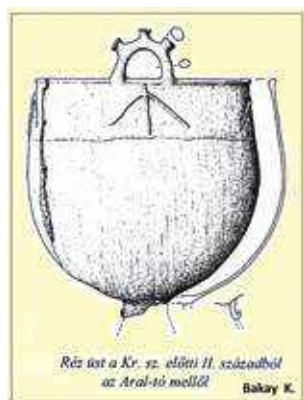
PRISZKOSZ görög történetíró 449-ben Attila hun királyunknál járt és beszámolójában gyakran szkítáknak nevezi a hunokat. Tehát kortárs szemtanúként cáfolhatatlanul igazolja a szkíta – hun nemzet azonosságát.

ANONYMUS történetíró, 5. rész: *„A hungárusoknak igen vitéz és a hadi viszontagságokban felette hatalmas nemzete, mint fentebb mondtuk, eredetét a szittyá nemzetből vette, amelyet saját nyelvén Dentü-mogyerneknak neveznek.”* (Ford: Pais Dezső)

LÁSZLÓ GYULA régész Vértesszőlőstől Pusztaszerig: „Az időszámításunk előtti első évezred közepe táján a Kárpát-medencétől Észak – Kínáig egyetlen hatalmas műveltség fogta össze a füves puszták területét: a szkítáké... Annyi bizonyos, hogy akárcsak mi magyarok, a szkíták is a szarvas ősanja népének tartották magukat... a csodaszarvas mondával együtt élt a hit a magyarságban, hogy ősei szkíták voltak... ma már többé-kevésbé bizonyos, hogy a magyar nyelvbe éppen a szkítáktól kerültek ezek a szavak: Tehén, tej, nemez, hús, szekér, vászon, özvegy, tíz, ezer, ing, kard... A fejedelmeik sírjaiból kikerült káprázatos aranykincsekből a leningrádi Ermitázs nagy termei teltek meg... (1974/99-101).

BAKAY KORNÉL régész *Őstörténetünk régészeti forrásai* c. művében a szkíta-szaka kultúra legfontosabb jellemzőit 17 pontban sorolja fel, ezek közül itt csak négyet emeltem ki, bizonyára ismerősek az Olvasónak (III. kötet/42.): **7. pont:** *A szarvas (csodaszarvas, Szarvas Istenanya kultusza).* **10:** *Az europid embertani jelleg meghatározó szerepe.* **11:** *Vérszerződés szokása és tisztelete.* **15:** *Kard kultusz, Isten kardja kiemelt szerepe.* Ugyanebben a kötetben a 285. oldalon: „Ebben a szkíta-szaka-szarmata népességben kell keresni őseinket.”

Szintén ebben a kötetben szép rovás **C** –hez hasonló jelet látunk a Kr. előtti 2. századból származó üstön, a szkíta-szarmata kultúrkörből. Három vagy négy **C** van az üstön körben. **1. ábra**

1. ábra

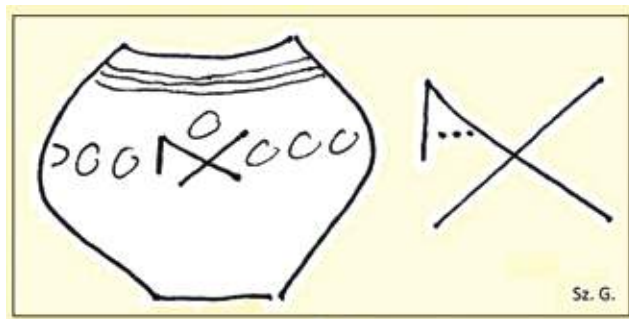
A SZKÍTÁK ÍRÁSEMLÉKEI:

Üzenet Dareiosznak:

A „tárgy írás” az írás előzményei közé tartozik, a legkorábbi időktől napjainkig használják közlésre, pl. ha nincs közös nyelv. A szkíták tárgy írására egy példa: Amikor Dareiosz perzsa király már túl sokat háborgatta őket, küldtek neki egy madarat, egy egeret, egy békát és öt nyílveesszőt. Az ajándék jelentése a következő volt: *„Perzsák! Ha nem repültök fel a magasba, mint a madarak, és nem bújtok a föld alá, mint az egerek, vagy nem rejtőztök el a mocsarakban úgy, mint a békák, akkor sosem fogtok hazatérni, mert ezek a nyilak utolérnek benneteket”* (Dracsuk, 1983/29).

Dareiosz perzsa király 1 millió katonával támadta a szkítákat, de nem tudta legyőzni őket. ...(Tolnai lexikon, Szittyák címszó, 1929)

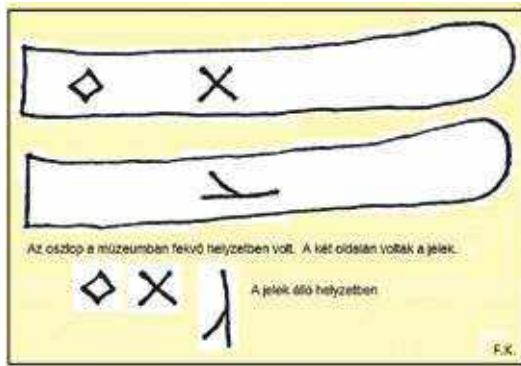
A Magyar Nemzeti Múzeum állandó kiállításán (*A magyar föld népeinek története, Vaskor-szkíták időszak részben*) vette észre Szakács Gábor a fém színű, nagy méretű, sírkerámiának nevezett agyagedény jeleit, amelyeket díszítő körök vesznek körbe. A bizonytalan vonalat pontokkal jelöltem, **B, J** vagy **B, I**, amennyiben a pontokkal jelzett vonal is hozzá tartozik: **B, J**, A vagy **B, I**, **A**. Feltehetően névjel, vagy nemzetségjel. **2. ábra**

2. ábra

2009 tavaszán *Szkíta aranykincsek* címmel kiállítás volt a Magyar Nemzeti Múzeumban. Szakács Gábor tudósított róla a Magyar Demokratában és az Arany Tarsolyban. Kiemeli, hogy a bejárati ajtó mellett fekvő, az oroszországi Zubovszkij Hutor mezejéről származó kőoszlopon tisztán kivehető három rovásjel, amelyek alakilag azonosak a magyar rovásírás **S**, **B** és **K** betűivel.

3. ábra

3. ábra

A kiállításon egy hangosbemondó, gyakran ismételgette Hérodotosz alapján, hogy a szkíták vért ittak. Hérodotosz a vérszerződést értette félre, de sajnos a kiállítás rendezői ezt nem magyarázták meg.

Az Ermitázs szkíta kiállítását New-yorkban 4 millióan látták. Ezt a kiállítást elvitték még a következő világvárosokba is: Los Angeles, Tokyo, Osaka, Párizs, Róma, Velence, Athén, Zürich... Bobula Ida történész, aki jelen volt a new york-i kiállításon, ezt írja (tömörítve): „Minden felirat a tárgyakon, a tájékoztatás és a katalógus úgy volt szerkesztve, hogy kizárja a szkíta-magyar rokonságot.” (Magyarságtudományi Füzetek, 3., 2010/30)

Télfy János nyelvész, egyetemi tanár *Görög források a szkíták történetéhez* c. könyvéből két adat:

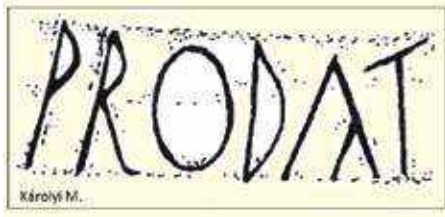
A Kr. e. 301-ben született Agatho nevű történetíró egy szkíta irat töredékéről: „Az írás első betűje a középen köldökkel ellátott kör volt, azután két összekötött egyenes vonal, és a harmadik betű hasonló volt a szkíta íjhoz.” Mintha csak rovásírásunk **LY**, **R** és **NY** betűjéről volna!

Lukianosz (Kr. u. 120-180), híres író, ügyvéd, történetíró a szkítákról: Toxaris szkíta orvos Athénben is gyógyított, sírjánál szobrot állítottak neki: „Az oszlopon szkíta férfiú volt kivésve, ki balkezében kifeszített íjat, s jobbjaival könyvet tart. Még ma is láthatod alakjának több mint fele részét, íját és könyvét pedig egészen.” Toxarist annyira tisztelték az athéniak, hogy még a félig ledőlt szobrahoz is vittek koszorúkat, állítólag többen meggyógyultak a sírjánál. A szkíta Abarisz is híres gyógyító volt (Bongard-Levin, Grantovszkij, 1981/114).

Hódoly László gimnáziumi igazgató 1884-ben megjelent *A székel vagy régi magyar írás eredete* című 16 oldalas tanulmányában olvashatjuk, hogy a pelazgok 16 szkíta betűt vittek le Görögország területére, ezek a következők: A, B, D, G, V, M, Z, T, J, K, L, N, SZ, P, S, R. Ugyanezt, a betűk ismertetése nélkül már 1861-ben Kállay Ferenc is leírta a „*A pogány magyarok vallása*” című könyvében. Mivel a görögök a pelazgoktól vették át az írást, tehát a 24 betűs görög ábécében 16 a szkítáktól származik.

Aczél József görög szakos gimnáziumi tanár is felveti a görög írás és a magyar rovásírás rokonságát 1926-ban írt művében (Magyarságtudományi Füzetek, 22., 2014): „*A szittya-görög írást a székel őrizte meg. Az összes ábécék közül legközelebb áll hozzá az ó-hellén.*” Aczél József azonban nem teszi egyértelművé, hogy a szkíták voltak a betűk átadói, mert talán nem ismerte Hódoly fenti tanulmányát. Sajnos a 15. oldalon is ezt olvashatjuk: „*Az, hogy a magyar nyelv ízig-vérig görög, pozitív igazság: hogy fajilag is görögök vagyunk...*”

Károlyi Mária régész *Napszülettek* c. könyvéből származik a következő két rováslelék (2004/219). A képsorozat aláírása: „*Jelek és betűírás a Vas – megyei őskori kultúrákból*”. Közelebről nem határozza meg, hogy milyen tárgyakról származnak. **4. ábra:** „*Szombathely-késői vaskor, kelta időszak*”. Mivel a kelták nem a rovásírást, hanem az ogham írást használták és ebben az időszakban a Kárpát-medencében szkíták is éltek, tehát az íráslelkeknek legalább három betűje (jobbról) a szkítákhoz köthető, mert alakilag azonos a magyar rovásírás **Í, G, NY** betűivel. Három latin betű is van a feliraton: P, R, O, így feltételezhető, hogy valamilyen írásmintáról, vagy írásgyakorlatról van szó.

4. ábra

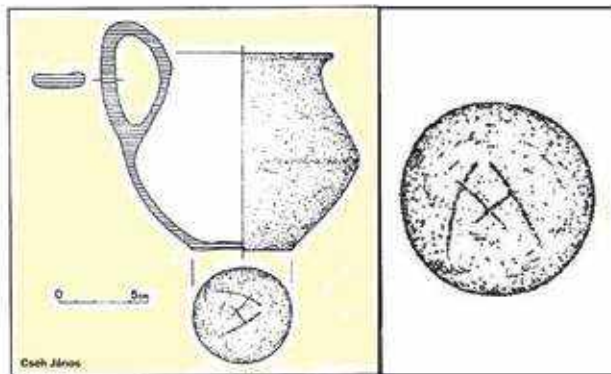
5. ábra

Az **5. ábrán** is Szombathelyről származó lelet látható, stilizált madárként ötletes **V-ZS** vagy **V-SZ** összerovás, valószínűleg nemzetségjel. A régész a késői rézkorba helyezi. (Rézkor: Kr. e. 2300- Kr. e. 1900-ig, László Gyula). Ez nem zárja ki, hogy a szkítákhoz kössük, mivel belefér a Bakay Kornél által ős szkítáknak nevezett népesség korába (Kr. e. 2500 - Kr. e. 1500, III. kötet/301.)

Cseh János régész *Szkíta földművelők-állattartók településeinek régészeti nyomai a Zagyva mentén* c. tanulmányában vettem észre az írásemléket a Kr. e. V-VI. századból (2001/88). A szerző nem utal a talpon lévő karcolatra, amely véleményem szerint összerovás, **S**, **A** és **B** rovásjelek alkotják.

A hangértékeket alátámasztja, hogy belőlük magyar szavak fejthetők meg, többek között az **ABA**, **SABA**, **BeSe**, ez utóbbi ragadozó madarat jelent, később a besenyők törzsét is. Az **S-B** vagy **B-S** lehet névjel is, mesterjegy is.

6. ábra

6. ábra

Egy 2500 éves csésze rovásfelirata a legnagyobb bizonyíték a szkíta írás létezésére

1970-ben Kazahsztánban az Alma-Ata környéki Isszik területen szaka-szkíta királyi halomsírok egyikében egy rovásfeliratos ezüstcsészét találtak a régészek. Lyukak láthatók rajta, a temetéskor tudatosan rongálták meg, hogy a sírablók ne használhassák a király ivóedényét. Kr. u. 500 táján készítették. 28 jelről ír-
nak a források, de szerintem 31, mert vannak pót jelek is. Egyértelműen szkíta írás, már összerovásokkal, őse a székely-magyar rovásírásnak, magyarul meg-
fejthető. Nem türk, mert ezer évvel régebbi a türk írásnál, amelyben ráadásul
nincsenek összerovások. **7. ábra**

A kép az Univerzum folyóiratból származik, a számozást Forrai Sándor végezte. Ő a könyvében részletesen elemzi a jeleket, de szöveges megfejtést csak az 1-el jelzett betűcsoportra ad, szerinte: *ÍRD. A Megfejtések könyve II.*-ben közlöm a teljes anyagot, pl. Oláh Imre Jenő Amerikában élő 56-os hazafi, rovásírás kutató megfejtését is. A feliratot egy vérszerződés emlékének tartja.

Saját megfejtésem a számozott ábra alapján: **Felső sor**, jobbról-balra haladva (a kihagyott magánhangzókat a kisbetűk jelölik, az összerovásokat az aláhúzások):

1: ló rajza, 2-3-4: TASNaK, 5-6: SeRT 7: aKi 8-9: TeSZeL 10-11: ToRt

Alsó sor, balról-jobbra haladva: 28-27: JO B, 26: TeJ, 25: éGeN Se, 24: LeSZeL, 23-22-21: SeRT, 20-19: JÓT, 18-17-16: iSZoGaT, 15: SZiLaJ, 14, 13, 12: BOR

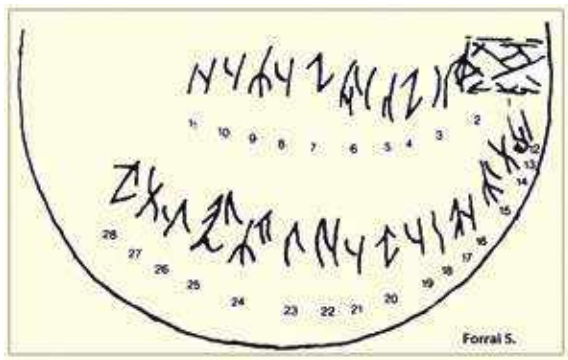
Értelme:

Adj TASNAK SERT te AKI TESZEL TORT JOBB A TEJ ÉGEN (Tejúton) SE
LESZEL SERT JÓT iSZoGaTni SZiLaJ BORT

Búcsú ajándék lehet a versike és a csésze a szkíta király egy barátjától, aki tréfával üti el fájdalmát, remélve, hogy a király a Tejúton sem lesz „jobb” s még fognak együtt iszogatni sert és bort. A szaka király neve megfejtésem szerint Tas. A szövegéből tehát értelmes magyar gondolatsort és szavakat nyerhetünk rovásírásunk betűinek alkalmazásával. Ez megerősíti a magyar és a szkíta nyelv rokonságát.

Az írás irányának váltakozása jellemző a Nagyszentmiklósi Kincs-re is.

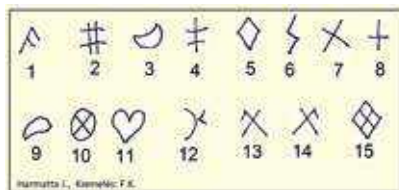
A csésze másolata látható volt 2012-től Magyarországon, az *Emberék aranyban* című szkíta kiállításon, többek között a Magyarok Világszövetségének székházában is.

7. ábra

Harmatta János iranista nyelvész professzor az *Eltűnt nyelvek és írások nyomában* c. (1989) tanulmányában tovább bővíti a szkíta írásemlékek sorát, köszönet érte.

Kurdisztánban, Sakkez (Zivieh) melletti szkíta királýsírban egy ezüst tál töredékén három sorban, 48 jelből álló felirat látható. Harmatta szerint hettita hieroglif írás, óiráni nyelven és a tál áráról szól. Ezen dolgozat terjedelme nem teszi lehetővé a bővebb elemzést, de szerintem szkíta betűk vannak közöttük, ezek alakilag egyeznek napjainkban is használatos rovásírásunkkal. Ezeket kiemeltem a képirásos és vonalas jelek közül és a **8. ábrán** mutatom. Meg kell jegyezni, hogy többségük a klasszikus görög írással is egyezik, ami nem csoda, hiszen a pelazgok 16 szkíta betűt vittek le Görögország területére. A magyar rovásírás szerinti hangértékek balról jobbra: 1: **G**, 2: **CS** vagy két **GY** betű ötletes összerovása, 3: **NY**, 4: **GY**, 5: **K**, 6: **Ü**, 7: **B**, 8: **D**, 9: **NY**, 10: **F**, 11: Szív- jellegzetes magyar díszítés, esetleg képjel, 12: bizonytalan Ö, 13: **BI**, vagy **BJ** - nemzetségjel, 14: **IB** vagy **JB** nemzetségjel, 15: **KB** nemzetségjel vagy **F**. Ezek a betűk tehát nem folyamatosan egymás mellett vannak a tálon, hanem elszórtan a többi 33 jel között.

8. ábra

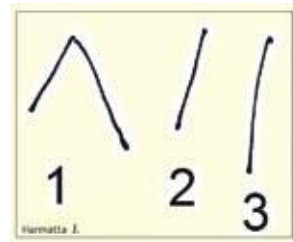
Még fontosabbak a Kárpát-medence területén előkerült felírtos szkíta leletek jelei: pl. a Makfalvi szkíta tüköré és a és a Tiszavasvár - Dózsa-i táltöredéké, szintén Harmatta János tanulmányából.

Makfalvi szkíta tükör: A tükör fogóján található a felirat: 1: **Ü**, 2: **F** vagy **LY**, 3: **I** vagy **J**, 4: **S**. **9. ábra**

Tiszavasvár - Dózsa-i táltöredék: Az edény alján kiégetés előtt bekarcolt három jel. 1: **S**, 2, 3: talán a 2-es szám, vagy két **SZ**. **10. ábra**

9. ábra

10. ábra

Az úgynevezett **sztyeppei írás**, az eurázsiai füves puszták, vagy az Altáj hegység vidékének írásos, szarvasos kövein, szikláin talált jelek szintén a szkíták hagyatékához tartoznak. Magyar, orosz, török akadémiai személyiségek nagyon igyekeznek türk nyelven megfejteni, vagy mongolokhoz, kazárokhoz kötni valamilyen nyakatekert módon, holott ezek a rovás emlékek legalább ezer évvel korábbiak a türk írásnál. **Mandics György** és **Tisza András** ezen feliratok egy részét sikerrel fejtették meg magyar nyelven rovásírásunk segítségével. Olvasataik megtalálhatók a **Szakirodalomban** lévő kiadványaikban.

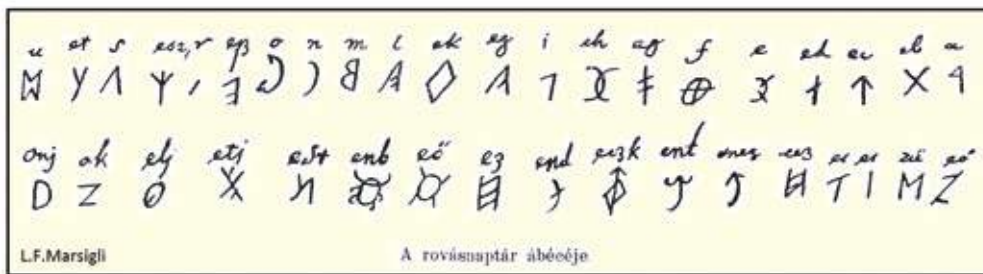
Terjedelmi okokból elhagytam a már több helyen leírt Campagnai tokos bal-tát, a Szuleki sziklafeliratot, **Párducz Mihály** régész, **Viktor Dracsuk** orosz írástörténész szkíta-szarmata anyagának rajzos bemutatását és más, szkítákhoz köthető feliratokat.

Rovásírásunk szkíta – hun eredetét nem csak a felsorolt hiteles emlékek, hanem a hasonlóan hiteles tudós szerzők is alátámasztják. Ugyanis a 19. században, vagy ez előtt élt tudósok szkíta-hun-székely-magyar elnevezéssel illették régi írásunkat, annak betűit, ábécéit.

Berecz Sándor *Magyarország művelődésének története* című könyvében olvasható: „MENANDER PROTECTOR VI. századi görög író azt állítja, hogy a magyarok II. Justinus császárhoz scytha betűkkel írt levelet küldöttek” (1905/21).

LUIGI FERDINANDO MARSIGLI olasz gróf, természettudós, hadmérnök 1690-ben, Gyergyószárhegyen, egy botra rótt naptárt másolt le, amelynek címe: *Székelyföld régi scita lakói nyelvének fára faragott gyűjteménye...*

11. ábra

11. ábra

Idézet THURÓCZY JÁNOS történetírótól:

“A mi időnkben nem is kételkedik senki benne, hogy a székelyek azoknak a hunoknak a maradékai, akik először jöttek be Pannoniába...Ők még nem felejtették el a szkíta betűket és ezeket nem is tintával vetik papírosra, hanem botokra vésik be ügyesen, rovás módjára.” (1486, 1978/74.)

ANTONIO BONFINI történetíró a *Magyar történelem tizedei*-ben írja:

„Szkíta betűik vannak, amelyeket nem papírra írnak, hanem rövid pálcikába rónak és kevés jellel sok gondolatot fejeznek ki.” (1489)

SZAMOSKÖZY ISTVÁN történetíró „...Erdélyben van még ma is bizonyos hazai írásmód, amely régi őseikről, a scythákról, sok századon keresztül szállott át az utódra...” (1593)

BARANYAI DECSI JÁNOS műfordító, iskolaigazgató Thelegdi János rovásírás tankönyvéhez írt előszavából: „Dicsérem tehát szándékozat, hogy a scytha nyelv ezen elemeit összegyűjtöttem és a tanulni szándékozók részére

közzé akarod tenni.” (1598)

BONYHAI MOGA MIHÁLY siménfalvi jószágigazgató, könyvgyűjtő 1627-ből származó rovásírásos feljegyzéseit Benkő Elek régész tette közzé. Moga Mihály ezt írta ábécéjéhez magyarul: „Ez az régi Scythiay magjarok Alphabetuma...kit az olozokért el hattak...” (Olozokért=olaszokért, vagyis a latin betűs írásért, F.K.)

KAPOSSI SÁMUEL református lelkészt, teológust tévesen nevezik „gyulafehérvári”-nak. Rimaszombatban született és tanított, később került Gyulafehérvárra. Betűsora felett ez áll: *Literae Hunno – Scythiae = Hun-szkíta betűk.*

12. ábra

12. ábra

CSEREI MIHÁLY történetíró 1693 körül kétszer is beírta a rovás ábécét Lisznyai Kovács Pál tanár és krónikás könyvébe. Az egyik címe: *Alphabetum scythicum*, a másiké magyarul: „*Scythiai Abece, amellyel éltenek (a székelyek), minek előtte Erdélyben le telepedtenek és azután is egy darab ideig, míg keresztényekké lettenek*”. Közzé tette Benkő Elek régész (2014).

Jakab Elek és Szádeczky Lajos írja 1901-ben: „*KUNITS FERENCZ, tudós jezsuita, kolozsvári r. kath. tanár 1731-ben kiadott művében Csikszék nevezetesebb helyégeit elősorolva, felhossa Csik-Szt.-Mihály régi temploma feliratát, melyeket, mivel a görög, török és más betűktől nagyon különböznek, a régi szkythákra viszen vissza.*”

BÉL MÁTYÁS felvidéki evangélikus püspök, korának legnagyobb földrajz, történelem és nyelvtudósa. A *De Vetere Litteratura Hunno-Scythica Exercitatio = Kivonat a régi hun-szkíta irodalomból c. művében (1718)* mutatja az *Alphabetum Hunno - Scythicum* (Hun-szkíta ábécé) fejlécű betűsorát. Bél Mátyás szakirodalmi tájékozottságát mutatja, hogy ismeri kortársának az ír Roderick O’ Flahertynek munkáját, melyben azt írja, hogy a szkíta betűk megalkotója

egy Fenisius, Fenius vagy Fenesius nevű szkíta volt, akinek nevében Bél a *Fényes* szót találja meg.

1753-ban jelent meg DEZSERICZKY INCE felvidéki piarista pap, tanár, történész könyvében a csíkszentmihályi (más szerzőknél csíkszentmártoni vagy csíkszentmihályi) rovás emléké ábrája *En Inscriptio Hunno-Scythica a dextra ad sinistram legenda* címmel, azaz Jobbról-balra olvasandó hun-szkíta felirat.

CORNIDES DÁNIEL felvidéki történész, egyetemi tanár, könyvtáros, rovásírás kutató egy értekezést is készített: *De literatura hunno-scythica lucubratio* = *A hun-szkíta irodalom áttekintése* (megvilágítása, kidolgozása) címmel.

HÁJOS ISTVÁN GÁSPÁR kegyesrendi-piarista pap, tanár, nyelvész *Monumentum Literarium Hunno - Scythicum* = *A hun-szkíta irodalom emlékei* c. művének kézírata 1781-ből az Akadémiai Könyvtárban található.

1820-ban vagy 1821-ben jegyzett be TÉCSI DÁNIEL a Nagybányai Református Egyház anyakönyvébe egy ábécét és a Miatyánkot, ennek címe magyarul, ameddig olvasható: *a Régi Hunniai Scythiai Betűi a mi Magyar Eleinknek, amelyekkel a Pannoniában....*

RÉVAI MIKLÓS piarista szerzetes, nyelvész, egyetemi tanár 1803-ban egy magyar nyelvtankönyvet adott ki, amelynek II. táblázataként három rovásírás ábécét közölt (Bél Mátyásét és másokét). A betűsorok címe: *Alphabetum hunno-scythicum, siculicum* = *Hunok-szkíták, székelyek ábécéje*.

JERNEY JÁNOS utazó, őstörténész, nyelvész egyik tanulmányának címe: *Közlemények a hun-scytha betűkkel írott Túrócz vármegyei régiségről*. Ezt is írja: „*A hun-scytha literatúrájának valósága történelmi hiteles adatokon alapul...*”

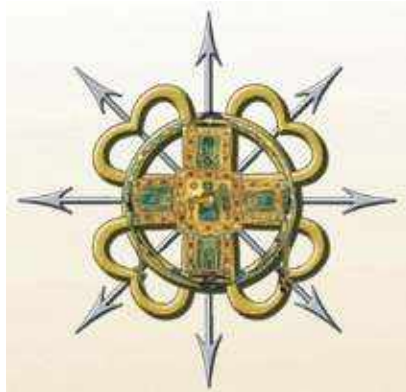
ORBÁN BALÁZS néprajzkutató, történész írta 1864 és 1873 között készült nagy művében, a *Székelyföld leírása-ban*, az Énlakai felirattal kapcsolatban: „*Két ilyen hun-szkíta felirat volt még Csíkban, a csíkszentmihályi és gyergyó-szentmihályi templomokon, hanem mindkettő a tudatlan papok által pogány maradványnak tekintvén megsemmisített, s bár létezők korszakában hite*

érdemlő emberek észlelték és közölték azok másolatát, de mert azok a valóságban fölmutathatók nem voltak, idegen, sőt még hazai tudósaink közül is néhányan a hun - szkíta írmodor létezését tagadták.” (Európa Kiadó, 1982/52.)

KARL FAULMANN német nyomdász, írástörténész 1880-ban megjelent *Geschichte der Schrift* (Az írás története) c. művében mutat egy Bél Mátyáséhoz hasonló betűsort, amelyet *Hunnisch-scithisches Alphabet* –nek nevez.

Összegzés:

Folytathatnánk a sort, de ennyiből is látjuk, hogy a régi tudós szerzők egyike sem nevezte a magyarok saját írását finnugor, török vagy mongol írásnak, hanem szkítának, hunnak, székelynek, magyarnak. A Tordos – Vinca műveltség jeleivel azonos jelek a Kárpát-medencei eredet, őshonosság, folyamatos jelenlét és az ide visszatérés bizonyítékai.

Szakirodalom:

- Aczél József: Szittya-görög eredetünk (Magyarságtudományi Füzetek, 22., 2014)
- Anonymus: Gesta Hungarorum (Magyar Helikon, 1977)
- Bakay Kornél: Őstörténetünk régészeti forrásai, I-III. (Miskolci Bölcsész Egyesület, 1997-2005)
- Bárdi László: Az ősi selyemút világa (Masszi Kiadó, 2003)
- Berecz Sándor: Magyarország művelődésének története (Gyoma: 1905)
- Bél Mátyás: De Vetere Litteratura Hunno-Scythica Exercitatio (1718)
- Bonfini, Antonio: A Magyar történelem tizedei (1497, Balassi Kiadó, 1995)
- Bongard-Levin G.M.- Grantovszkij E.A: Szkíthiától Indiáig (Gondolat - Kiadó, 1981)
- Botos László: Hazatérés (Magna Lingua Kiadó, 1996)
- Botos Margaret: Horse-archers and Head hunters: The Fearsome Warriors of the East and the West... (Magyarságtudományi Füzetek, 28. kötet)
- Brasinszkij: Szkíta kincsek nyomában (Helikon, 1985)
- Csallány Dezső: A székely-magyar rovásírás emlékei (A Nyíregyházi Jósa András Múzeum évkönyve, III. 1960, 1963)
- Cseh János: Szkíta földművelők-állattartók településeinek régészeti nyomai a Zagya mentén (In: Hatalmasak a viadalokban...Az Alföld szkíta kora, 2001)
- Dracsuk, Viktor: Évezredek útjain (Móra és Kárpáti Kiadó, 1983)
- Dugonics András: Szittyai történetek (Posonyban és Pesten, 1806)
- Fehérné Walter Anna: Az ékírástól a rovásírásig (1975, II. kötet)
- Ferenczi Géza: Székely rovásírásos emlékek (Székelyudvarhely, 1997)
- Fischer Károly Antal: A hún-magyar írás és annak fennmaradt emlékei (1889, 1992, 2005)
- Forrai Sándor: Az ősi magyar rovásírás az ókortól napjainkig (Antológia Kiadó, 1994)
- Friedrich Klára: Írástörténeti áttekintő magyar szempontból (2010)
- Friedrich Klára: Megfejtések könyve, I., II. kötet (2013, 2015)
- Friedrich Klára: Mély titkú rovással (2017)
- Friedrich Klára - Szakács Gábor: Kőbe vésték, fába rótták... (2005)
- From the Lands of the Scythians - Ancient Treasures from the Museums of the U.S.S.R. 3000 B.C. -100 B.C. (Metropolitan Museum and Los Angeles County Museum. A kiadványért köszönet a kolozsvári Bräutigam Ilonának)
- Harmatta János: Eltűnt nyelvek és írások nyomában (Antik tanulmányok, 1989-1990, II. szám)
- Hódoly László: A székely vagy régi magyar írás eredete (1884)
- Jakubovich Emil: A székely írás legrégibb ábécéi (Budapest, 1935)
- Kálti Márk: Képes Krónika (1358, Európa, 1986)
- Kézai Simon: Gesta Hungarorum (Magyar Ház Kiadó, 1999)

Letagadott eleink a szkíták (Szerk: Pápay Szabó György, Magyarságtudományi Füzetek, 3. , 2010)

Magyar Adorján: Ős magyar rovásírás (U.S.A., Warren, 1970)

Mandics György: Hétfolyó, hétcsillag - a rováskrónika legősibb rétege (Irodalmi Jelen Kiadó, Arad, 2022)

Nagy Géza: A szkíták nemzetisége (Budapest, 1895)

Párducz Mihály: A szarmatakor emlékei Magyarországon (1941)

Püspöki Nagy Péter: A magyar rovásírás eredetéről (Magyar Nyelv, 977/3.)

Radics Géza: Eredetünk és őshazánk (1988, 2002)

Ribáry Ferenc: Világtörténelem – I. kötet. Az Ó-kor története (1881)

Sebestyén Gyula: Rovás és rovásírás (1909, Tinta Kiadó, 2002)

Szakács Gábor: A múlt emlékei (A salgótarjáni szkíta telepről, Magyar Demokrata, 2001, 51-52.)

Szakács Gábor: Szkíta tánc a nyugat európai kottákban-zenetörténeti felfedezés (Magyar Demokrata, 2008/26)

Szakács Gábor: Szkíták Budapesten (Magyar Demokrata: 2009/14.)

Szkíta aranykincsek (MNM, 2009, szerk. Kovács Tibor)

Szondi Miklós szerk: Az egységes rovás (Solt, 2012)

Télfy János (Zima Iván): Görög források a szkíták történetéhez (Pest, 1863)

Thuróczy János: Magyarok Krónikája (1486, Magyar Helikon, 1978)

Tisza András: Egy Csík nevű nép írásának megfejtése (2021)

www.rovasirasforrai.hu

Lexikonok, Wikipédia

Friedrich Klára - Tömörítvény

A szkíták írásemlékeiről

Rovásírásunk betűinek eredetéről a 19. század végétől napjainkig a Magyar Tudományos Akadémia által elismert, nyelvészettel vagy történetírással foglalkozó egyetemi tanárok, kutatók álláspontja tömörítve a következő: ó-török (nyugati, keleti, középpázsiai), nyugati türk, keleti türk, kök türk, föníciai, iráni - szogd, arameus, besenyő, görög, kavár(!), kazár-kabar, pontusvidéki héber-szamaritanus (vagy az ebből átvett glagolita), germán, görög, szláv, dalmát glagolita, volgai bolgár, román tutajosok tulajdonjegyei...Sőt egy akadémikus

nyelvész még azt is felvetette, hogy rovás betűink egy részét a görög Cirill, a szlávokat térítő szerzetes egy szamaritanus ismerősétől kapta a Krím vidékén...

Azonban teljesen más következtetésre jutunk, ha nem csak a politikának alávetett elméleteket, hanem a hiteles rovás emlékeket is megismerjük. Ugyanis a 19. században, vagy ez előtt élt tudósok szkíta-hun-székely-magyar elnevezéssel illették régi írásunkat, annak betűit, ábécéit. A teljesség igénye nélkül mutatok néhányat ezekből a figyelmen kívül hagyott bizonyítékokból.

Többek között Luigi Ferdinando Marsigli olasz gróf, természettudós, hadmérnök 1690-ben, Gyergyószárhegyen, egy botra rótt naptárt másolt le, közel 200 szóból áll, keresztény egyházi ünnepek, névünnepek rovásírással. A helybéliek úgy tájékoztatták, hogy a naptár 11. századi, a kereszténységre áttérítés időszakából. Marsigli a következő címet adta a botnaptárról készített másolatának: Székelyföld régi scita lakói nyelvének fára faragott gyűjteménye...